Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 6/2002 par Kopienas dizainparaugiem un atceļ Komisijas Regulu (EK) Nr. 2246/2002"

(COM(2022) 666 final – 2022/0391 (COD))

un "Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par dizainparaugu tiesisko aizsardzību (pārstrādāta redakcija)"

(COM(2022) 667 final – 2022/0392 (COD))

(2023/C 184/07)

Ziņotājs: ***Ferre WYCKMANS***

Atzinuma pieprasījums	a) Padome, 21.12.2022.
	b) Eiropas Parlaments, 12.12.2022.
	Padome, 21.12.2022.
Juridiskais pamats	a) Līguma par Eiropas Savienības darbību 304. pants
	b) Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. un 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa
Pieņemts plenārsesijā	22.3.2023.
Plenārsesija Nr.	577
Balsojuma rezultāts	
(par/pret/atturas)	148/0/3

1. **Secinājumi un ieteikumi**

1.1. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) uzskata, ka efektīva dizainparaugu aizsardzības sistēma ir izdevīga patērētājiem un plašai sabiedrībai, jo tā veicina godīgu konkurenci un tirdzniecības praksi. Tā arī sniedz ieguldījumu ekonomikas attīstībā, stimulējot radošumu rūpniecībā, produktos, komercdarbībā un eksportā.

1.2. Lai dizainparaugs būtu aizsargāts ar likumu, lielākajā daļā dalībvalstu tam ir jābūt reģistrētam valsts rūpnieciskā īpašuma birojā. Atkarībā no attiecīgās valsts likumdošanas un dizainparauga veida to var aizsargāt arī ar autortiesībām kā nereģistrētu dizainparaugu vai kā mākslas darbu. Dažās dalībvalstīs rūpnieciskā dizainparauga aizsardzību un autortiesību aizsardzību var apvienot, savukārt citās šīs aizsardzības ir savstarpēji izslēdzošas. Dažos gadījumos dizainparaugu var aizsargāt arī saskaņā ar tiesību normām par negodīgu konkurenci, taču aizsardzības nosacījumi, kā arī spēkā esošo tiesību un pārsūdzības līdzekļu tvērums var būt ievērojami atšķirīgs.

1.3. EESK uzskata, ka dizainparaugu tiesiskais regulējums noteikti ir jāpielāgo digitālajam laikmetam, lai veicinātu ES atveseļošanu un noturību, kā arī stimulētu inovāciju un konkurētspēju. Komiteja piekrīt jaunajai dizainparauga definīcijai, kas paredzēta direktīvas priekšlikumā. Šī definīcija kļūst aktuālāka, ņemot vērā tehnoloģiju attīstību, un tajā produkta jēdziens ir paplašināts, attiecinot to arī uz tehnoloģiskiem dizainparaugiem, kas nav iekļauti fiziskos priekšmetos.

1.4. EESK arī atbalsta aizsardzības ierobežošanu, piešķirot to tikai tām izskata iezīmēm, kas ir redzamas reģistrācijas pieteikumā, jo tas palielina aizsardzības juridisko noteiktību.

1.5. EESK ir gandarīta, ka regulas priekšlikumā ir pārņemts risinājums, ko Eiropas Savienības Tiesa iekļāvusi savā 2017. gada 20. decembra spriedumā *Acacia* ([1]), kurā Tiesa precizēja jēdziena "remontdarbu atruna" interpretāciju, it īpaši tāpēc, ka šis risinājums uzlabo patērētāju aizsardzību.

([1]) Apvienotās lietas C-397/16 un C-435/16.

1.6. Tomēr EESK neuzskata, ka publicēšanas nodevas un reģistrācijas nodevas apvienošana ļaus samazināt maksājamo nodevu kopsummu, jo ierosinātās atjaunošanas izmaksas krasi pieaug. Tāpēc šis pasākums nav tik labvēlīgs maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) un individuālu dizainparaugu autoriem, kā apgalvots dokumentā. EESK vēlas, lai MVU un individuālu dizainparaugu autoriem vajadzības gadījumā tiktu noteiktas mazākas summas proporcionāli to apgrozījumam.

1.7. EESK uzskata, ka vienkāršošana, kas panākta, svītrojot "klases vienotības" noteikumu, ir nepieciešama, bet nepietiekama, jo vēl ir jāuzlabo ergonomika dizainparaugu pieteikumu iesniegšanas sistēmās, kuras piedāvā valstu rūpnieciskā īpašuma biroju un Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma biroja (*EUIPO*, turpmāk – "Birojs") tīmekļa vietnēs. Lai risinātu šo izaicinājumu, biroji varētu vērsties pie rūpnieciskā īpašuma padomniekiem un tādējādi atvieglot MVU un individuālu dizainparaugu autoriem savu dizainparaugu aizsardzību.

1.8. EESK uzskata, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 290. pants nav piemērots, lai izstrādātu noteikumus par strīdu izskatīšanu un par Biroja pieņemto lēmumu pārsūdzēšanu, jo deleģētais akts ir paredzēts tikai pamatakta papildināšanai un attiecas tikai uz nebūtiskiem elementiem. Taču noteikumi, kurus regulas priekšlikumā ir iecerēts pieņemt ar deleģēto aktu, attiecas uz tiesībām, kas paredzētas Pamattiesību hartas VI sadaļā par tiesiskumu, it īpaši 47. pantā par tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu. Tādēļ tos nevar uzskatīt par nebūtiskiem elementiem.

1.9. EESK iesaka šādus noteikumus definēt pašā regulā.

2. **Vispārīga informācija**

2.1. Pozitīvajās tiesībās ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 98/71/EK [2] (turpmāk – "direktīva") tika daļēji saskaņoti valstu tiesību akti par dizainparaugu tiesisko aizsardzību, savukārt ar Padomes Regulu (EK) Nr. 6/2002 [3] (turpmāk – "regula") visā Eiropas Savienībā tika ieviesta atsevišķa sistēma vienotu tiesību aizsardzībai reģistrētiem Kopienas dizainparaugiem un nereģistrētiem Kopienas dizainparaugiem, ar nosacījumu, ka nereģistrētie Kopienas dizainparaugi atbilst aizsardzības nosacījumiem, proti, tiem ir jābūt jauniem un ar individuālu būtību. Ja reģistrācija nav veikta, īpašniekam var būt grūti pierādīt tiesības uz dizainparaugu. Turklāt aizsardzības termiņš ir ierobežots līdz trim gadiem, un piešķirto tiesību darbības joma nav tik plaša.

2.2. Regula 2006. gadā tika grozīta, lai stātos spēkā ES pievienošanās Hāgas starptautiskajai reģistrācijas sistēmai, kuras mērķis bija Pasaules Intelektuālā īpašuma organizācijā (*WIPO*) izveidot vienotu, vienkāršu, lētu un centralizētu dizainparaugu reģistrācijas procedūru.

2.3. Regula atbrīvo remonta rezerves daļas no Kopienas dizainparaugu aizsardzības, jo direktīvas izstrādes laikā par šo jautājumu netika panākta vienošanās. Tā kā Padome nesniedza atbalstu, Komisija 2014. gadā atsauca savu priekšlikumu pārskatīt direktīvu.

2.4. Izskatāmais priekšlikums ir nākamais mēģinājums pēc šīs neveiksmes un izriet no Komisijas 2020. gada 25. novembra paziņojuma "ES inovācijas potenciāla maksimāla izmantošana. Rīcības plāns intelektuālā īpašuma jomā Eiropas Savienības atveseļošanas un noturības atbalstam", kas publicēts pēc preču zīmju tiesību reformas. Šis paziņojums izstrādāts, lai tas būtu labāk pielāgots digitālajam laikmetam, pieejamāks un efektīvāks individuālajiem dizainparaugu autoriem, MVU un nozarēm, nebūtu tik dārgs un sarežģīts, un lai palielinātu aizsardzības sistēmas juridisko noteiktību.

3. **Vispārīgas piezīmes**

3.1. Rūpniecisko dizainparaugu veido priekšmeta dekoratīvais aspekts. Tas var būt trīsdimensiju vai divdimensiju. Veiksmīgs dizainparaugs harmoniski apvieno funkciju un formu. Neatkarīgi no tā, vai tie ir galdi vai tālruņi, dizainparaugs padara priekšmetu pievilcīgu vai iekārojamāku nekā citi.

3.2. Rūpnieciskais dizainparaugs piemērojams dažādiem rūpniecības un amatniecības izstrādājumiem, piemēram, tehniskiem vai medicīniskiem instrumentiem, pulksteņiem, juvelierizstrādājumiem, luksusprecēm, mājsaimniecības precēm, elektroierīcēm, transportlīdzekļiem, arhitektūras struktūrām, tekstilizstrādājumiem, izklaides precēm u. c.

3.3. Ar priekšmeta pievilcību un piesaistīšanas spēju, rūpnieciskais dizainparaugs palielina ražojuma tirgus vērtību. Tādējādi dizainparauga aizsardzība palīdz nodrošināt atdevi no investīcijām.

([2]) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 98/71/EK (1998. gada 13. oktobris) par dizainparaugu tiesisko aizsardzību (OV L 289, 28.10.1998., 28. lpp.).

([3]) Padomes Regula (EK) Nr. 6/2002 (2001. gada 12. decembris) par Kopienas dizainparaugiem (OV L 3, 5.1.2002., 1. lpp.).

3.3.1. Tāpēc EESK uzskata, ka efektīva aizsardzības sistēma ir izdevīga patērētājiem un plašai sabiedrībai, ciktāl šī sistēma atbalsta godīgu konkurenci un tirdzniecības praksi.

3.3.2. Tā arī veicina ekonomikas attīstību, stimulējot radošumu rūpniecībā un rūpnieciskajā ražošanā, kā arī komercdarbības un eksporta pieaugumu.

3.4. Lielākajā daļā dalībvalstu dizainparaugam ir jābūt reģistrētam valsts rūpnieciskā īpašuma birojā, lai tas būtu aizsargāts ar likumu. Atkarībā no attiecīgās valsts likumdošanas un dizainparauga veida dizainparaugu var aizsargāt arī ar autortiesībām kā nereģistrētu dizainparaugu vai kā mākslas darbu.

3.5. Dažās dalībvalstīs rūpnieciskā dizainparauga aizsardzību un autortiesību aizsardzību var apvienot, savukārt citās – šīs aizsardzības ir savstarpēji izslēdzošas. Dizainparaugu var aizsargāt arī saskaņā ar tiesību normām par negodīgu konkurenci, taču aizsardzības nosacījumi, kā arī spēkā esošo tiesību un pārsūdzības līdzekļu tvērums var atšķirties.

3.6. Ņemot vērā ES mērķus stimulēt atveseļošanu un noturību un veicināt inovāciju un konkurētspēju, EESK uzskata, ka dizainparaugu tiesiskais regulējums ir jāpielāgo digitālajam laikmetam. Komiteja atbalsta jauno ierosināto definīciju, jo tā ir aktuālāka, ņemot vērā tehnoloģiju attīstību, un tajā produkta jēdziens ir paplašināts, attiecinot to arī uz tehnoloģiskiem dizainparaugiem, kas nav iekļauti fiziskos objektos.

3.7. EESK arī atbalsta juridiskās noteiktības stiprināšanu, kas saistīta ar aizsardzības ierobežošanu, piešķirot to tikai tām izskata iezīmēm, kas ir redzamas reģistrācijas pieteikumā.

3.8. Komiteja arī atbalsta dizainparauga reģistrācijā piešķirto tiesību darbības jomu pielāgošanu, lai aptvertu problēmas, kas saistītas ar 3D drukāšanas tehnoloģiju ieviešanu, un to, ka, tāpat kā preču zīmju tiesībās, ir pievienotas tiesības dizainparaugu īpašniekiem, lai nepieļautu, ka viltotas preces tranzītā šķērso ES teritoriju vai nonāk citā muitas situācijā, nelaižot tās brīvā apgrozībā, ar mērķi apkarot viltošanu.

4. **Īpašas piezīmes**

4.1. ***Remontdarbu atruna un patērētāju tiesību aizsardzība***

4.1.1. Par rezerves daļu ("kompleksa ražojuma sastāvdaļu") aizsardzību saskaņā ar dizainparaugu tiesību normām ir rakstīts ļoti daudz. Aizsardzība bija paredzēta regulā, taču to papildināja ar izņēmumu, proti, t. s. remontdarbu atrunu, kuras mērķis ir ierobežot ražotāju vai piegādātāju (jo īpaši automobiļu) monopolu rezerves daļu tirgū (110. pants). Šajā remontdarbu atrunā paredzēts, ka ar rezerves daļu saistīta dizainparauga tiesību īpašnieks nevar izmantot monopoltiesības vai liegt trešai personai laist tirgū remonta rezerves daļas, kuras izmanto ražojuma remontam un tā sākotnējā izskata atjaunošanai.

4.1.2. Kompleksa galaprodukta (automašīnas, pulksteņa, mobilā tālruņa utt.) ražotājs bieži kontrolē visu ražošanas ķēdi. Tādējādi viņš var gūt dubultu peļņu: vispirms galaprodukta pārdošanas tirgū, bet arī rezerves daļu pārdošanas tirgū.

4.1.3. Taču uzvedības ekonomikā ir pierādīts, ka lielākā daļa patērētāju izvēli izdara, pamatojoties uz primārā produkta pārdošanas cenu, neņemot vērā sekundāro pakalpojumu pārdošanas cenu. Tādējādi patērētāji kļūst par sākotnējās investīcijas ķīlniekiem, un viņiem nākas segt izmaksas, kurām viņi, iespējams, nebūtu piekrituši citos apstākļos.

4.1.4. EESK norāda, ka šāda situācija var radīt konkurences tiesību problēmas, jo sākotnējam ražotājam/montētājam, kas ir dizainparauga tiesību īpašnieks, ir būtiskas konkurences priekšrocības, kas galu galā var kaitēt patērētājam:

— attiecībā uz klientiem – ļaujot tam noteikt augstas cenas vai sasaistīšanu,

— attiecībā uz remontētājiem – ļaujot tam pārņemt tirgu vai diktēt nosacījumus tiem remontētājiem, kurus tas piekrīt apgādāt,

— attiecībā uz piegādātājiem – ciktāl tas varētu liegt viņiem apgādāt neatkarīgus remontētājus vai liegt neatkarīgajiem piegādātājiem kopēt tā daļas, lai apgādātu remonta tirgu.

4.1.5. Lai izvairītos no sekundāro tirgu monopolizācijas, ES likumdevējs nolēma ierobežot tiesības, ko var iegūt uz rezerves daļām.

— Pirmo ierobežojumu dažkārt sauc par "obligātā saderīguma" izņēmumu (*must match*) (8. panta 2. punkts). Ražojuma ārējais izskats, kas nepieciešams savienošanai ar citu ražojumu, nav aizsargājams.

— Otrais ierobežojums attiecas uz neredzamo daļu aizsardzību.

4.1.6. Daļu, kas ražojuma parastās lietošanas laikā nav redzama, nevar aizsargāt, iesniedzot dizainparaugu (4. panta 2. punkts).

Tas attiecas, piemēram, uz:

— pulksteņa mehānismu,

— sadzīves tehnikas lielākās daļas motoru iekšpusi,

— automobiļa motoru (tiek uzskatīts, ka tas nav redzams transportlīdzekļa normālas lietošanas laikā, pat ja motors ir viegli redzams, paceļot motora pārsegu).

4.1.7. Tāpēc rezerves daļas, kuras var aizsargāt, ir tās, kurām nav nekāda savienošanas mehānisma un kuras ir redzamas. Tādējādi saskaņā ar regulu ir iespējams aizsargāt lielu skaitu rezerves daļu. Automašīnai tās būs, piemēram:

— priekšējie lukturi,

— spārni,

— pārsegs un durvis (bet ne viras),

— stūre.

4.1.8. Tādējādi produktu, kas nav aizsargāts pēc dizainparauga iesniegšanas, var reproducēt jebkurš konkurējošs rezerves daļu ražotājs, un tas var tikt izmantots remontdarbu tirgū.

4.1.9. Tomēr šo noteikumu piemērošana ir radījusi jautājumus. Tāpēc EESK atzinīgi vērtē to, ka regulas priekšlikumā ir ņemts vērā Eiropas Savienības Tiesas 2017. gada 20. decembra spriedumā *Acacia* lietā piedāvātais risinājums, kurā Tiesa precizēja jēdziena "remontdarbu atruna" interpretāciju.

4.1.10. EESK norāda, ka Parīzes Apelācijas tiesa praksē piemēroja šo risinājumu savā 2018. gada 11. septembra spriedumā lietā Nr. 2017/01589 attiecībā uz diskiem, kurus tirgo tiešsaistes tirdzniecības vietnē. Pārdevējs nevarēja pamatoti atsaukties uz remontdarbu atrunu, jo šie diski tika piedāvāti "transportlīdzekļu estētiskai personalizācijai" un "pielāgošanai". Līdz ar to strīdīgie diski tika atzīti par viltotiem un pārdevējs tika sodīts par dizainparaugu viltošanu.

4.1.11. Dažas dalībvalstis ir liberalizējušas rezerves daļu tirgu. Ar Francijas 2021. gada 22. augusta Klimata un noturības likumu Nr. 2021-1104 no 2023. gada 1. janvāra tika atvērts tirgus atsevišķu automobiļu rezerves daļu pārdošanai.

4.1.12. Šā pasākuma mērķis ir pazemināt cenas šajā tirgū. Laikposmā no 2019. līdz 2020. gadam cenas palielinājās vidēji par 8 %, daļēji dažādu daļu, piemēram, elektrisko atpakaļskata spoguļu motoru, vējstiklos uzstādīto sensoru utt., tehniskās sarežģītības dēļ. Šīs nozares kontekstā visliberālākajās valstīs nav augsti attīstīta rūpniecība atšķirībā no Vācijas, kurā ir spēcīgi automobiļu ražotāji, bet tirgus jau ir atvērtāks.

Sākot no 2023. gada 1. janvāra Francijā aprīkojuma ražotāji neatkarīgi no tā, vai tie ražo oriģinālo aprīkojumu, t. i., ir iesaistīti jaunā transportlīdzekļa montāžā, vai ir neatkarīgi ražotāji, varēs tirgot stikla detaļas. Tāpēc aprīkojuma ražotāji, kas ir iesaistīti citu redzamu rezerves daļu (optikas daļu, atpakaļskata spoguļu utt.) oriģinālajā montāžā, varēs pārdot šīs detaļas kā ražotāji.

4.2. ***Dizainparaugu aizsardzības izmaksas***

4.2.1. *EUIPO* rīcībā ir sistēma dizainparaugu pieteikumu iesniegšanai tiešsaistē, kurā norādīts, ka izmaksas pašlaik ir sākot no 350 euro. EESK atgādina, ka reģistrēts Kopienas dizainparaugs sākotnēji ir derīgs piecus gadus no pieteikuma datuma, bet to var pārreģistrēt ik pēc pieciem gadiem līdz kopējam maksimālajam termiņam, kas ir 25 gadi.

4.2.2. Papildus iesniegšanas izmaksām ir vēl trīs veidu nodevas:

— reģistrācijas nodeva 230 euro apmērā, kurai var pievienot papildu reģistrācijas maksu 115 euro apmērā par 2 līdz 10 papildu reģistrācijām un 50 euro – pēc 10 papildu reģistrācijām,

— publicēšanas nodeva 120 euro apmērā, ko var palielināt par 60 euro par 2 līdz 10 papildu publikācijām un par 30 euro pēc 10 papildu publikācijām,

— nodeva par publicēšanas atlikšanu 40 euro apmērā, ko var palielināt par 20 euro par 2 līdz 10 dizainparaugiem un par 10 euro, ja ir vairāk nekā 10 dizainparaugi.

4.2.3. Maksājamās nodevas ir atkarīgas no diviem faktoriem:

— no pieteikumā ietverto dizainparaugu skaita,

— no tā, vai dizainparaugu publicēšana tiks atlikta.

4.2.4. Nodevu struktūra atbilst šādam modelim:

— pamata nodeva par vienu dizainparaugu vai par pirmo dizainparaugu, kas iekļauts kombinētā pieteikumā,

— samazināta nodeva par 2.–10. dizainparaugu,

— nodevas papildu samazinājums, sākot no 11. dizainparauga.

4.2.5. Regulas priekšlikumā ir paredzēts pirmās atjaunošanas (pēc pieciem gadiem) nodevu samazināt līdz 70 euro, bet palielināt nodevu otrai atjaunošanai (pēc 10 gadiem) līdz 140 euro, trešajai atjaunošanai (pēc 15 gadiem) līdz 280 euro un ceturtajai atjaunošanai (pēc 20 gadiem) līdz 560 euro. Divu pirmo atjaunošanu summa paliek tāda pati kā pašlaik maksājamā, t. i., kopā 210 euro, bet nākamo atjaunošanu nodeva krasi pieaug.

4.2.6. Šis priekšlikums nešķiet tik labvēlīgs MVU un individuālu dizainparaugu autoriem, kā apgalvots dokumentā. Tāpēc EESK aicina noteikt mazākas summas MVU un individuālu dizainparaugu autoriem, piemēram, proporcionāli to apgrozījumam.

4.2.7. Turklāt EESK neuzskata, ka izmaiņas nodevu struktūrā, apvienojot publicēšanas un reģistrācijas nodevu, ļaus samazināt nodevu kopējās izmaksas.

4.3. ***"Klases vienotības" prasības atcelšana***

4.3.1. Pat ja reģistrācijas pieteikums var attiekties uz vairākiem dizainparaugiem, ražojumiem, kuros tos paredzēts iekļaut vai kuriem tos paredzēts izmantot, noteikti jāpieder vienai un tai pašai "klasei", pamatojoties uz "klases vienotības" prasību. Šīs klases ir sakārtotas sarakstā ar nosaukumu "Lokarno klasifikācija".

4.3.2. Saskaņā ar Lokarno Nolīguma 2. panta 1. punktu Lokarno klasifikācijai "ir vienīgi administratīvs raksturs" un tajā ietilpst:

— klašu un apakšklašu saraksts,

— alfabētisks preču saraksts, kurās dizainparaugi tiek iekļauti, ar norādēm uz klasēm un apakšklasēm, kurās šīs preces ietilpst,

— paskaidrojumi.

4.3.3. Regulas priekšlikumā paredzētā "klases vienotības" prasības atcelšana, kas ļautu uzņēmumiem iesniegt kombinētos dizainparaugu pieteikumus, kuri apvienotu vairākus dizainparaugus vienā un tajā pašā kombinētā pieteikumā, neaprobežojoties ar produktiem, kuri pieder vienotai Lokarno klasei, ir vērsta uz to, lai mudinātu MVU un individuālu dizainparaugu autorus iesniegt savus dizainparaugu pieteikumus aizsardzības nolūkā.

4.3.4. EESK uzskata, ka vienkāršošana, kas panākta, atceļot "klases vienotības" prasību, ir nepieciešama, bet nepietiekama, jo vēl ir jāuzlabo ergonomika dizainparaugu pieteikumu iesniegšanas sistēmās, kuras piedāvā valstu rūpnieciskā īpašuma biroju un EUIPO tīmekļa vietnēs.

4.3.5. Biroji varētu izmantot rūpnieciskā īpašuma aģentu speciālās zināšanas, lai to risinātu un tādējādi atvieglotu MVU un individuālu dizainparaugu autoriem savu dizainparaugu aizsardzību.

4.3.6. Rūpnieciskā īpašuma aģenti, protams, turpinās palīdzēt tiesību īpašniekiem dizainparaugu izmantošanā un pārstāvēs tos tiesvedībā.

4.4. ***Pilnvaru deleģēšana un deleģēto aktu pieņemšana***

4.4.1. Regulas priekšlikumā ir paredzēts, ka noteikumus par strīdiem, kas saistīti ar dizainparaugu tiesībām, pieņems ar deleģētajiem aktiem.

Runa ir par:

— dizainparauga atsaukšanu un grozīšanu (47.a un 47.b pants),

— spēkā neesamības pasludināšanu (53.a pants),

— apelācijas tiesvedību attiecībā uz Biroja lēmumiem (55.a pants),

— procedūras mutisko daļu Biroja Apelācijas padomēs (64.a pants),

— pierādījumu iegūšanu (65.a pants),

— paziņošanu par lēmumiem un pavēstēm (66.a pants),

— procedūru paziņojumiem Birojam (66.d pants),

— procedūras termiņu aprēķināšanu un ilgumu (66.f pants),

— tiesvedības atsākšanu Birojā (67.c pants),

— profesionālo pārstāvību Birojā strīda gadījumā (78.a pants),

— nodevu un maksu maksājumu (106.aa pants).

4.4.2. EESK uzskata, ka nav piemēroti izmantot LESD 290. pantu, lai izstrādātu noteikumus par strīdu izskatīšanu un par apelāciju pret Biroja lēmumiem, jo deleģētais akts ir paredzēts tikai pamatakta papildināšanai un tam jāattiecas tikai uz nebūtiskiem elementiem. Taču minētie noteikumi attiecas uz tiesībām, kas paredzētas Pamattiesību hartas VI sadaļā par tiesiskumu, it īpaši 47. pantā par tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu. Tādēļ tos nevar uzskatīt par nebūtiskiem pamatakta elementiem.

Briselē, 2023. gada 22. martā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas priekšsēdētāja
Christa SCHWENG